



УТВЪРДИЛ: .....

Декан

Дата .....

## СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

### Факултет по славянски филологии

Специалност: (код и наименование)

|   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| С | Л | С | 1 | 1 | 0 | 1 | 0 | 5 | 2 | 1 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|

СЛАВЯНСКА ФИЛОЛОГИЯ

Магистърска програма: (код и наименование)

|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|

### УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина: 

|   |   |   |   |
|---|---|---|---|
| Д | 3 | 0 | 2 |
|---|---|---|---|

 (код и наименование)

### Исторически и културни реалии на Чехия

Преподавател: гл. ас. д-р Славея Димитрова

Асистент: -

| Учебна заетост                        | Форма   | Хорариум   |
|---------------------------------------|---|------------|
| Аудиторна заетост                     | Лекции  | 60         |
|                                       | Семинарни упражнения                            |            |
|                                       | Практически упражнения (хоспетиране)            |            |
| <b>Обща аудиторна заетост</b>         |   | <b>60</b>  |
| Извънаудиторна заетост                | Реферат   |            |
|                                       | Доклад/Презентация                              | 30         |
|                                       | Научно есе                                      |            |
|                                       | Курсов учебен проект                            |            |
|                                       | Учебна екскурзия                                |            |
|                                       | Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси | 60         |
|                                       |   |            |
|                                       |   |            |
| <b>Обща извънаудиторна заетост</b>    |   | <b>90</b>  |
| <b>ОБЩА ЗАЕТОСТ</b>                   |   | <b>150</b> |
| <b>Кредити аудиторна заетост</b>      |   | <b>2</b>   |
| <b>Кредити извънаудиторна заетост</b> |   | <b>3</b>   |
| <b>ОБЩО ЕКСТ</b>                      |   | <b>5</b>   |

| №  | Формиране на оценката по дисциплината <sup>1</sup>                             | % от оценката |
|----|--|---------------|
| 1. | Workshops {информационно търсене и колективно обсъждане на доклади и реферати} |               |
| 2. | Участие в тематични дискусии в часовете  | 30%           |
| 3. | Демонстрационни занятия (представяне на презентация)                           | 20%           |
| 4. | Посещения на обекти  |               |
| 5. | Портфолио  |               |
| 6. | Тестова проверка   |               |
| 7. | Решаване на казуси   |               |
| 8. | Текуща самостоятелна работа /контролно   |               |
| 9. | Изпит  | 50%           |

#### **Анотация на учебната дисциплина:**

Курсът по исторически и културни реалии на Чехия има за цел да въведе бъдещите бохемисти в специалността и да създаде добра основа за следването им. Студентите се запознават с географските особености, демографските характеристики, историята, културата, икономиката на страната. Значителна част от занятията са съсредоточени върху историята на Чехия, като се открояват значимите, определящи чешкото национално битие, събития. Важна част от курса представлява фокусът върху чешките постижения в театъра, киното, музиката, изобразителното изкуство и архитектурата. Един от аспектите в обучението е свързан с проследяването на българо-чешките културни контакти през вековете.

Въпреки че курсът е само лекционен, той съчетава традиционния начин на водене на лекции с дискусията. Студентите получават индивидуални практически задания, съобразени с техните ниво и знания.

#### **Предварителни изисквания:**

Обща историческа и географска подготовка от средните училища.

#### **Очаквани резултати:**

След края на курса се очаква студентите да имат необходимите за следването им знания за конкретните географски, исторически и културни реалии. Те би следвало да подпомогнат по-бързото и лесно усвояване на следващите литературоведски, но и езиковедски курсове. Курсът стимулира и подпомага пълноценното осъществяване на евентуални студентски мобилности.

### ***Учебно съдържание***

<sup>1</sup> В зависимост от спецификата на учебната дисциплина и изискванията на преподавателя е възможно да се добавят необходимите форми, или да се премахнат ненужните.

| №   | Тема:   | Хорариум |
|-----|---|----------|
| 1.  | <b>Чешка република – обща характеристика.</b> Граници, територия, население, управление, столица, държавни символи и др.  | 4 ч.     |
| 2.  | <b>Обща географски характеристики на Чехия.</b> Релеф, климат, води, почви, полезни изкопаеми, флора и фауна. Природни забележителности.  | 4 ч.     |
| 3.  | <b>Административно деление и икономика на Чехия.</b> Обща характеристика на отделните области. По-големи градове. Промисленост, селско стопанство, транспорт и съобщения, туризъм и др. | 4 ч.     |
| 4.  | <b>Праистория на чешките земи.</b> Заселване на територията. Келтска инвазия. Германски нашествия. Римско присъствие.   | 2 ч.     |
| 5.  | <b>Присъствие на славяните по чешките земи.</b> Първи държавни формирания. Великоморавия.   | 2 ч.     |
| 6.  | <b>Чешката държава на Пршемисловците.</b> Формиране на чешката държавност. Историческо развитие при династията на Пршемисловците.   | 2 ч.     |
| 7.  | <b>Династията на Люксембургите</b> и чешкият престол. Епохата на Карл IV.   | 4 ч.     |
| 8.  | <b>Хуситство и хуситски войни.</b> Зараждане и развитие на идеите на Реформацията в Чехия. Делото на Ян Хус. Хуситски войни. Поражение на хуситството.                                  | 4 ч.     |
| 9.  | <b>Династия на Хабсбургите.</b> Загуба на чешката независимост. Битката при Била Хора 1620 г. Контрареформация.   | 4 ч.     |
| 10. | <b>Чешко възраждане.</b> Чешки адаптации на идеите на Просвещението. Кристализиране на националната идея. Създаване на научни и културни институции.                                    | 4 ч.     |
| 11. | <b>Създаването на Чехословакия. Първата република.</b> Чехия по време на Първата световна война. Обявяване на независимата държава. Развитие на Чехословакия в междувоенния период.     | 4 ч.     |
| 12. | <b>Чешките земи през Втората световна война.</b> Мюнхенско съглашение. Протекторат Бохемия и Моравия. Възстановяване на Чехословакия.   | 2 ч.     |

|     |   |      |
|-----|---|------|
| 13. | <b>Чехословакия през втората половина на XX в.</b><br>Събитията от 1948 г. Пражката пролет през 1968 г.<br>Дисидентско движение и емиграция. Харта 77. „Нежната революция“ от 1989 г. и разделянето на Чехословакия.<br>Вацлав Хавел. | 4 ч. |
| 14. | <b>Чешки театър.</b> Зараждане и развитие на чешкия театър.<br>Тенденции и естетики.  | 4 ч. |
| 15. | <b>Чешка музика.</b> Антонин Дворжак, Бедржих Сметана,<br>Леош Яначек.  | 2 ч. |
| 16. | <b>Чешко кино.</b> Зараждане, развитие, чешката „нова вълна“,<br>актуални тенденции.  | 4 ч. |
| 17. | <b>Чешко изобразително изкуство и архитектура.</b> Стиллове<br>в архитектурата и направления в изобразителното<br>изкуство.   | 4 ч. |
| 18. | <b>Българо-чешки културни контакти.</b> Чешки следи в<br>българската култура.   | 2 ч. |

*Конспект за изпит*

| №   | Въпрос   |
|-----|--|
| 1.  | Чешката република – обща характеристика  |
| 2.  | Географска характеристика на Чехия   |
| 3.  | Административно деление и икономика на Чехия   |
| 4.  | Праистория на чешките земи   |
| 5.  | Присъствие на славяните по чешките земи. Първи държавни формирания.<br>Великоморавия |
| 6.  | Чешката държава на Пршемисловците  |
| 7.  | Династията на Люксембургите и чешкият престол. Епохата на Карл IV                    |
| 8.  | Хуситство и хуситски войни. Делото на Ян Хус   |
| 9.  | Чешките земи под властта на Хабсбургите  |
| 10. | Чешко Възраждане   |

|     |   |
|-----|---|
| 11. | Създаването на Чехословакия. Първата република                                    |
| 12. | Чешките земи през Втората световна война  |
| 13. | Чехословакия през втората половина на ХХ в. Пражката пролет през 1968 г. Харта 77 |
| 14. | „Нежната революция“ от 1989 г. и разделянето на Чехословакия                      |
| 15. | Чешки театър  |
| 16. | Чешка музика  |
| 17. | Чешко кино  |
| 18. | Чешко изобразително изкуство и архитектура  |
| 19. | Българо-чешки културни контакти   |

### **Библиография**

#### **Основна:**

- Ничев, Б. *Чехия*. София: Фондация „Отворено общество“, 1997.
- Рихлик, Я., Пенчев, В. *История на Чехия*. София: Парадигма, 2010.
- Скалова, И. *Участието на България в смазването на Пражката пролет 1968 г.* София: Стигмати, 2010.
- Павлов, И., Тодоров, В. *Българо-чешки литературни паралели*. Ч. 1-2. София: УИ „Св. Климент Охридски“, 1983-1993.

#### **Допълнителна:**

- Дойнов, П. (съст.) *1968: Годината на гневното слънце. София - между Париж и Прага. Пражката пролет и българската култура*. София: НБУ, 2009.
- Ното Bohemicus. 100 години чешко кино*. Съст. Горяна Ленкова, кн. 4, 1998 [с приложение: Йозеф Шкворецки. *Всички тези умни млади мъже и жени. Субективна история на чешкото кино*. Прев. Д. Алексова, Б. Добрева, И. Миневски, А. Попов. София: Херон прес, 1998, със съкращения].
- Ното Bohemicus. (Чешки) театър, любов моя*. Съст. Р. Железарова, кн. 4, 2000.
- Ното Bohemicus. 100 години дипломатически отношения между Чехословакия и България*. Съст. В. Пенчев, кн. 1-2, 2020.
- Ното Bohemicus. 1968 – национални и индивидуални съдби*. Съст. А. Ферарио, М. Кузмова, кн. 2, 2008.
- Ното Bohemicus. 1989 – нежна революция или политически сценарий*. Съст. Л. Соленкова, кн. 2-3, 2009.

- Ното Bohemicus. Из архивите. Потомците на българските чехи.* Съст. А. Трифонова, кн. 2, 2014.
- Ното Bohemicus. Изгнанието и чужденците в литературата.* Съст. Д. Григоров, кн. 1, 2009.
- Ното Bohemicus. Крепости и замъци в Бохемия и Моравия.* Съст. В. Пенчев, А. Бурова, кн. 4, 2017.
- Ното Bohemicus. Musica bohémica.* Съст. М. Караконова, кн. 1, 2000.
- Ното Bohemicus. Обратно към Европа.* Съст. И. Баева, кн. 1, 2007.
- Ното Bohemicus. Още една халба, моля! Бирата и кръчмата в чешкото мироздание.* Съст. Б. Дичев, кн. 1-2, 2015.
- Ното Bohemicus. Прага: град на тайни.* Съст. Т. Бончева, кн. 3-4, 2021.
- Ното Bohemicus. Разлистване на архивите. Свидетелства за известни (и недотам) „български“ чехи.* Съст. А. Трифонова, кн. 1, 2014.
- Ното Bohemicus. Харта '77.* Съст. М. Костадинова, А. Бурова, кн. 4, 2007.
- Ното Bohemicus. Чешки крепости и замъци.* Съст. В. Пенчев, кн. 3-4, 2014.
- Ното Bohemicus. Чешките символи.* Съст. В. Пенчев, кн. 1, 2011.
- Ното Bohemicus. Чешкият комикс.* Съст. П. Коржинек, Т. Прокупек, кн. 1-2, 2019. с.
- Ното Bohemicus. Чешкият ъндърграунд.* Съст. А. Александрова, кн. 3-4, 2022.
- Ното Bohemicus. Чешкото възраждане – прочити и почерци.* Съст. С. Димитрова, М. Кузмова, В. Пенчев, кн. 203, 2006.
- Ното Bohemicus. Чешкото кино – пространства на срещи и разлъки.* Съст. С. Димитрова, Я. Блажейовски, кн. 1-2, 2003.
- Ното Bohemicus. Юбилейна книжка. 25 години Бохемия клуб – 50 години от Пражката пролет. Българо-чехословашка взаимност.* Съст. А. Бурова, С. Димитрова, М. Кузмова, кн. 3-4, 2018.
- Ното Bohemicus. Театрален момент. Малките театри през 60-те години на XX век.* Съст. В. Груева, кн. 2-3, 2007.
- Císař, J. *Přehled dějin českého divadla.* Praha: Akademie múzických umění, 2009.
- Kastner, J., Holeček, M., Krajíček, L. a kol. *Zeměpis naší vlasti.* Praha: Česká geografická společnost, 2016.
- Marešová, H. *Texty pro zahraniční studenty k vyúce reálii.* Praha: Karolinum, 2000.
- Merenus, A., Mikulová, I., Šotkovská, J. *Text a divadlo.* Praha: 2020.
- Petrasová, T., Švácha, R. (eds.). *Dějiny umění v českých zemích 800-2000.* Praha: Arbor Vitae, 2017.
- Ptáček, L. *Panorama českého filmu.* Praha: Rubico, 2000.
- Volhejnová, V., Wagnerová, A. a kol. *Osobnosti českých dějin.* Praha: Fragment, 2014.

**Дата: 13.05.2024 г.**

**Съставил:**  
д-р Славей Димитрова

**Учебната програма е приета с протокол № 6 на ФС на ФСлФ от 11.06.2024 г.**